

dels ett anslag utan återbetalningsskyldighet af 500,000 kronor och dels ett lån till lika belopp eller 500,000 kronor, att återbetalas på de för dylika lån förut bestämda vilkor.

Nödiga handlingar, såsom ritningar och kostnadsförslag m. m., skola vederbörande Utskott tillhandahållas.

Om remiss anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1881.

S. Johnson.

N:o 152.

Af Herr Nils Petersson: Om upphörande, efter fullbordande af den under byggnad varande norra stambanan, af all stambanebyggnad för statens räkning samt uppläggande af ett inhemskt lån till understöd för enskilda jernvägsbolag.

Då såväl af Kongl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag om statsverkets tillstånd och behof, som af det större antal motioner, som af enskilda riksdagsmän afgifvits dels om fortsättning af byggande för statens räkning af stambanor och dels enskilda jernvägar, med såväl statsbidrag utan återbetalningsskyldighet som lån, anser jag mig skyldig att om möjligt i någon mån förekomma, det staten icke fortfarande och, som det vill synas, ytterligare till allt för stort omfång utvidgar sitt stambanesystem och derigenom utvecklar en affär, som, hvad stambanor och dertill möjligen kommande bibanor säkerligen snart torde visa, icke allenast är förlustgivande, utan till och med genom antagande af bifall till de nu framställda förslagen ruinerande. Besinnar man härvid den stora utländska skuldsättningen, staten allaredan sig ådragit i och för byggande af jernvägar, samt i följd häraf den betydliga årliga ränta och amortering af redan upptagna lån, som måste utgå, jemte

underhåll och driftkostnader för banorna samt aflöning och framtida försörjning åt den talrika tjänstemannacorps som ansetts nödvändig för de redan beslutade stambanorna, så torde det icke vara för tidigt tillse, om och i hvad mån staten bör vidare bidraga till jernvägars byggande. Jag vill icke förneka, att jernvägar i åtskilliga orter äro nyttiga och nödvändiga, och vill derföre icke påstå, att en och annan jernbana ej kan vara af behovet påkallad; men för att få full visshet hvilka dessa kunna vara, anser jag nödvändigheten bjuda, det hädanefter all jernvägsbyggnad öfverlemnas åt den enskilda företagsamheten, såväl angående läge som byggnad och underhåll, ty derigenom undvikas säkrast de stora misstag, som så lätt begås, då kostnaderna och ansvaret omhänderhafvas af staten.

Jag vågar derföre föreslå, det Riksdagen ville besluta,

att all vidare byggnad af stambanor för statens räkning upphör efter afslutandet af den under byggnad varande norra stambanan;

att, der enskildt bolag bildas för byggande och trafikerande af jernväg och bolaget visar sig ega medel till halfva anläggningskostnaden och kan till vederbörande afgifva fullgod garanti för banans fullbordande, må sådant bolag, i mån som här efter nämnde medel lemna tillgång, från Riksgäldskontoret erhålla lån mot fullgod säkerhet och på så billiga vilkor, som utan förlust för staten kunna lemnas, dock icke till högre belopp än hälften af byggnadskostnaden, och att icke vidare upptaga utländska lån, men i stället bemyndiga fullmäktige i Riksgäldskontoret att upplägga ett inhemskt lån till belopp af tio millioner kronor för att vid behof användas som låneunderstöd åt förenämnde jernvägsbolag, mot vilkor, som fullmäktige ega närmare bestämma, och att utgå under fem år med två millioner årligen samt upplagdt med såkallade premieobligationer och i svenskt mynt i små valörer.

Om remiss af denna min motion till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1881.

Nils Petersson.